

та наявної інформації. Другий - прийняття управлінського рішення щодо використання фінансових ресурсів і його реалізації. Третій етап - аналіз результатів прийнятого рішення з погляду можливих способів його модифікації чи зміни, а також їх врахування в процесі накопичення досвіду, який може бути використаний у майбутньому.

Вдосконалення системи управління фінансовими ресурсами є одним із ключових чинників підвищення ефективності виробничо-господарської діяльності, від нього залежить стабільне функціонування, динамічний розвиток, позиція підприємства на ринку тощо. За таких умов, при управлінні фінансовими ресурсами підприємства ефективним виявляється застосування системного підходу, що підпорядкований загальній меті розвитку підприємства та визначає доцільність управлінського рішення залежно від ситуації, яка виникає під впливом внутрішнього і зовнішнього середовища підприємства.

УДК 330.3:338.124.4

І.В. Руденко, канд. екон. наук, доц. (*ХДУХТ, Харків*)

ДИНАМІКА ПОКАЗНИКІВ КРИЗОВИХ ЯВИЩ ВІТЧИЗНЯНИХ ПІДПРИЄМСТВ

Особливістю середовища функціонування вітчизняних підприємств на сучасному етапі є зростання ступеня динамічності, складності та невизначеності. Істотно зростає кількість принципово нових завдань, що призводить до ускладнення управлінських проблем і створює умови для виникнення та розвитку кризових явищ на підприємстві. Ознаки кризових явищ різного типу проявляються у відповідних техніко-економічних показниках.

За даними Державної служби статистики України частка збиткових підприємств у 2010 році складала 41% від загальної кількості звітуючих (табл. 1). Як показало дослідження, з часом спостерігається тенденція поступового зменшення цього показника до 26,6 % (у 2016 році). Тобто можемо говорити про позитивну тенденцію щодо питомої ваги кількості підприємств, які одержали негативний фінансовий результат. Чого не можна сказати про загальну суму (сальдо) фінансових результатів, отриманих від діяльності усіх підприємств. Так, протягом 2010-2013 років спостерігалось позитивне сальдо фінансових результатів до оподаткування, а за останні три роки воно – негативне (табл. 1).

Таблиця 1 – Фінансові результати до оподаткування підприємств України за 2010-2016 рр. [1]

Роки	Сальдо фінансових результатів	Підприємства, які одержали прибуток		Підприємства, які одержали збиток	
		у % до загальної кількості	фінансовий результат	у % до загальної кількості	фінансовий результат
2010	58334,	59,0	212008,6	41,0	153674,6
2011	122210,0	65,1	272726,2	34,9	150516,2
2012	101884,7	64,5	77938,5	35,5	176053,8
2013	29283,2	65,9	34513,7	34,1	205230,5
2014	-523587,0	66,3	34517,3	33,7	858104,3
2015	-340126,6	73,7	475321,2	26,3	815447,8
2016	-22875,0	73,4	524157,0	26,6	547032,0

Це пов'язано, перш за все, з початком воєнних дій і проведенням антитерористичної операції на тимчасово окупованих територіях України.

Якщо проаналізувати розподіл збиткових підприємств України за видами економічної діяльності (табл. 2), то слід відзначити, що протягом усіх років найбільша питома вага збиткових підприємств спостерігається в галузях будівництва та промисловості. У 2010 році вона становила 43,9 та 40,8%, відповідно. Протягом останніх років вона поступово знижувалася й склала у 2016 році, відповідно, 29,3 і 27,3%.

Таблиця 2 – Частка збиткових підприємств України по основних видах економічної діяльності за 2010-2016 рр. [1]

Роки	Частка збиткових підприємств України, %				
	Усього	У торгівлі	У промисловості	У будівництві	У сільському господарстві
2010	41,0	37,6	40,8	43,9	30,2
2011	34,9	33,3	37,4	38,5	16,6
2012	35,5	34,0	37,6	39,5	21,7
2013	34,1	32,8	36,7	37,7	20,1
2014	33,7	33,3	36,7	37,3	15,8
2015	26,3	23,9	27,1	28,9	11,5
2016	26,6	24,3	27,3	29,3	12,2

У торгівлі також досить висока частка збиткових підприємств. У 2010 році 37,6% усіх підприємств торгівлі були збитковими, а в 2016 році – 24,3%. Найнижча частка збиткових підприємств спостерігається в сільському господарстві. У 2016 році вона складала 12,2 %, а в 2015– 11, 5%.

Таким чином, посилення процесів глобалізації та фінансової інтеграції в сучасних умовах постійно супроводжуються ймовірністю виникнення кризових явищ і загроз як на рівні національних економік, так і в окремих галузях. Дослідження сучасної економічної ситуації на підприємствах України показало, що кризові ситуації відбуваються досить часто, а їх наслідки набувають великих масштабів, тому гостро постає питання необхідності формування ефективної системи антикризового управління підприємством.

Інформаційні джерела:

1. Статистика України [Електронний ресурс] Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>

УДК 330.322

Н.М. Руцишин, канд. екон. наук, доц. (*ЛТЕУ, Львів*)

ІНВЕСТИЦІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ В УКРАЇНІ ТА ЇЇ ОСОБЛИВОСТІ

В сучасних ринкових умовах ефективний розвиток економіки країни та суб'єктів господарювання неможливий без здійснення інвестицій. Саме інвестиційна діяльність виступає основоположним чинником зростання економіки, даючи змогу акумулювати тимчасово вільні фінансові ресурси та спрямувати їх на реалізацію різноманітних проектів з метою отримання майбутньої економічної вигоди.

Інвестиційна привабливість держави характеризується інвестиційним кліматом, рівнем розвитку інвестиційної інфраструктури, можливостями залучення інвестиційних ресурсів та іншими факторами, які істотно впливають на формування доходності інвестицій та виникнення інвестиційних ризиків [1, с. 102]. Ступінь інвестиційної привабливості є визначальною умовою активної інвестиційної діяльності, а, отже, і ефективного соціально-економічного розвитку економіки держави. Основними передумовами формування в Україні сприятливого інвестиційного клімату є: вигідне географічне положення по відношенню до світових стратегічних ринків Європи та Азії; природно-ресурсний потенціал; рівень розвитку промислового виробництва; висококваліфікована та конкурентоспроможна робоча сила; несформований ринок товарів (Україна потенційно є одним з найбільших